

การประเมินหลักสูตรนิเทศศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2533
(ฉบับปรับปรุง 2535) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ

นาง สิตางส์ เจนวนิจฉัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2540
ISBN 974-637-974-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**AN EVALUATION OF VISUAL COMMUNICATION ARTS AND DESIGN
CURRICULUM AT THE VOCATIONAL EDUCATION DIPLOMA LEVEL,
B.E.2533 (REVISED EDITION B.E.2535) RAJAMANGALA
INSTITUTE OF TECHNOLOGY, NORTHERN CAMPUS**

Mrs.Sitang Janvinitchai

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Education in Art Education**

Department of Art Education

Graduate School

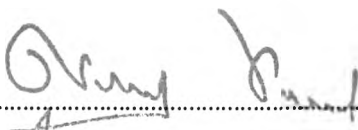
Chulalongkorn University

Academic year 1997

ISBN 974-637-974-7

ข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินหลักสูตรนิเทศศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
พุทธศักราช 2533 (ฉบับปรับปรุง 2535) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตภาคพายัพ
โดย นางสิตางค์ เจนวนิฉฉัย
ภาควิชา ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษร ธิตะจारी)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

..... กรรมการ
(ดร.สันติ คุณประเสริฐ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ลิตางค์ เจนวนิจฉัย : การประเมินหลักสูตรนิเทศศิลป์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2533 (ฉบับปรับปรุง 2535) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ (AN EVALUATION OF VISUAL COMMUNICATION ARTS AND DESIGN CURRICULUM AT THE VOCATIONAL EDUCATION DIPLOMA LEVEL, B.E.2533 (REVISED EDITION B.E.2535) RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY, NORTHERN CAMPUS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี, หน้า 180 ISBN 974-637-974-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรนิเทศศิลป์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2533 (ฉบับปรับปรุง 2535) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ โดยใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตร CIPP.MODEL. ของ Deniel L.Stufflebeam (ค.ศ.1971) และประเมินหลักสูตรเกี่ยวกับแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยระบบ ISO 9000 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนในแผนกนิเทศศิลป์ จำนวน 12 คน กลุ่มนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่สอง จำนวน 28 คน กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษา จากหลักสูตรนิเทศศิลป์ จำนวน 73 คน และกลุ่มผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ด้านบริบทของหลักสูตรเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนด้านโครงสร้างของหลักสูตร อาจารย์ประเมินความเหมาะสมในระดับปานกลาง ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความเหมาะสมในระดับมาก
- 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและอุปกรณ์การเรียนการสอน แหล่งค้นคว้า สถานที่เรียน อาจารย์ประเมินความเหมาะสมในระดับปานกลาง และนักศึกษากับผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความเหมาะสมในระดับมาก
- 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความเหมาะสมในระดับมาก
- 4) ด้านผลผลิตจากหลักสูตรหรือผู้สำเร็จการศึกษา ในด้านคุณลักษณะทั่วไป คุณลักษณะวิชาชีพและคุณลักษณะนิสัย ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความเหมาะสมระดับมาก และจากการศึกษาแนวความคิดการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยระบบ ISO 9000 อาจารย์และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นด้วยว่า การประกันคุณภาพด้วยระบบ ISO 9000 มีความเหมาะสมในการนำมาใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดคุณภาพขึ้นโดยเฉพาะกับการผลิตบัณฑิตและเพื่อประกันความมั่นใจให้กับสังคมว่าสถาบันการศึกษาสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปรับใช้สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

9720573 27 MAJOR MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD:

ART EDUCATION CURRICULUM / VISUAL COMMUNICATION ARTS AND DESIGN.
SITANG JANVINITCHAI : AN EVALUATION OF VISUAL COMMUNICATION AND
DESIGN CURRICULUM AT THE VOCATIONAL EDUCATION DIPLOMA LEVEL,
B.E.2533 (REVISED EDITION B.E. 2535) RAJAMANGALA INSTITUTE OF
TECHNOLOGY, NORTHERN CAMPUS. THESIS ADVISOR : ASSISTANT
PROFESSOR Dr.SULAK SRIBURI 180 pp. ISBN : 974-837-974-7

The objective of this study was to evaluate the Visual Communication Arts and Design curriculum at the vocational education diploma level, B.E.2533 (Revised Edition B.E.2535) Rajamangala Institute of Technology, Northern Campus. The study followed Daniel Stufflebeam's Model (1971), and modified the implementation of the ISO 9000 system to ensure the educational quality assurance provided by this curriculum. Sample and sampling group were 12 instructors in the Visual Communication Arts and Design Department, 28 second year students, 73 graduates from this curriculum, and 28 graduates' immediate supervisors. The research instrument was questionnaire analyzed by mean of percentage, arithmetic mean and standard deviation.

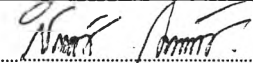
The results were as follow :

- 1) the curriculum context on the objectives and the course content, the instructors, the students and the graduates evaluated the appropriateness at the high level, for the curriculum structure the instructors evaluated the appropriateness at the moderate level while the graduates evaluated at the high level.
- 2) the input which consisted of the instructors, students, learning resources , materials, rooms and buildings, the instructors evaluated the appropriateness at the moderate level while the students and the graduates evaluated at the high level.
- 3) the instructional management , the students and the graduates evaluated the appropriateness at the high level
- 4) the curriculum products or the graduates on the aspects of characteristics in general quality, professional qualification, and the desposition the graduates' immediates supervisors evaluated at the high level. As for the implementation of the ISO 9000 system to ensure the educational quality assurance the insturctors and the supervisors agreed that it was appropriate for implementing the instructional management for improving the educational quality, especially for the graduate production and to ensure the society that the educational institutions could produce the graduates to serve society efficiency.

ภาควิชา..... ศิลปศึกษา

สาขาวิชา..... ศิลปศึกษา

ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

ณ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สำเร็จลงได้หากไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ความช่วยเหลือในด้านผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง รองศาสตราจารย์ วัฒนะ จุฑาภิวัตน์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์อัครเดช อยู่มาสุข คณะวิชาออกแบบ สถาบันสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ อาจารย์อารียา คลังชำนาญ ภาควิชาศิลปะศิลป คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยรังสิตและอาจารย์อารักษ์ ศาสตราสิงห์ ภาควิชาศิลปะศิลป คณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิตซึ่งได้กรุณาและช่วยเหลือเป็นอย่างดีต่อการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ผู้ตอบแบบประเมิน เพื่อน ๆ รุ่นพี่และรุ่นน้องทุกคนตลอดจนผู้ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจสนับสนุนการทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอรำลึกถึงพระคุณบิดา - มารดา และอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณมารดา พี่ ๆ และผู้ใกล้ชิด ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.4 นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	7
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	8
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผล	10
2.1.1 ความหมายของหลักสูตร	10
2.1.2 องค์ประกอบหลักสูตร	13
2.1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	14
2.1.4 เนื้อหาวิชาในหลักสูตร	16
2.1.5 ระบบการเรียนการสอน	20
2.1.8 ความหมายของการประเมินหลักสูตร	23
2.1.7 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร	24
2.1.8 รูปแบบการประเมินหลักสูตร	26
2.2 ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตรนิเทศศิลป์ในประเทศไทย...	30
2.2.1 ความเป็นมาของหลักสูตรนิเทศศิลป์ สถาบันเทคโนโลยี- ราชมนคล วิทยาเขตภาคพายัพ	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.2.2 หลักสูตรนิเทศศิลป์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2533 (ฉบับปรับปรุง 2535)สถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ	32
2.3 การศึกษาหลักสูตรนิเทศศิลป์จากต่างประเทศ	38
2.3.1 หลักสูตรศิลปะและการออกแบบสาขาโฆษณาและการออกแบบ กราฟฟิคที่มหาวิทยาลัย TAFE ประเทศออสเตรเลีย	38
2.3.2 หลักสูตรสาขาการออกแบบกราฟฟิคจากวิทยาลัยศิลปะแห่ง แมสซาชูเซ็ทส์, บอสตัน	40
2.3.3 หลักสูตรโปรแกรมการออกแบบกราฟฟิคที่วิทยาลัยศิลปะและ การออกแบบชาวันน่า	42
2.4 ระบบคุณภาพ ISO 9000	45
2.4.1 ระบบคุณภาพ ISO 9000 หรือ มอก 9000 ในประเทศไทย.....	45
2.4.2 ความหมายของ ISO 9000	46
2.4.3 ข้อกำหนดคุณภาพ 20 ข้อ	47
2.4.4 วิธีการนำ ISO 9000 ใ้กับการผลิตบัณฑิต	51
2.5 การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา	57
2.5.1 หลักของการประกันคุณภาพการศึกษา	57
2.5.2 ภาพรวมของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	62
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
2.6.1 งานวิจัยภายในประเทศ	64
2.6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ	67
3 วิธีดำเนินการวิจัย	72
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	72
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	73
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	76
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 79
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม... 80
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านการประเมินผลหลักสูตร 89
	ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการประกันคุณภาพ การศึกษาด้วยระบบ ISO 9000 และการประเมินหลักสูตร 102
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ 108
	5.1 สรุปผลการวิจัย 107
	5.2 อภิปรายผลการวิจัย 113
	5.3 ข้อเสนอแนะ 120
เอกสารอ้างอิง 125
ภาคผนวก 132
	ภาคผนวก ก. 133
	ภาคผนวก ข. 140
	ภาคผนวก ค. 178
ประวัติผู้เขียน 180

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การจำแนกจำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนพร้อมการตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามตามประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	75
2	สถานภาพโดยทั่วไปของอาจารย์ผู้สอนในแผนกวิชานิเทศศิลป์	81
3	สถานภาพโดยทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีที่ 2(ปวส.)ในแผนกวิชานิเทศศิลป์..	83
4	สถานภาพโดยทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนิเทศศิลป์	85
5	สถานภาพโดยทั่วไปของผู้บังคับบัญชาหรืออาจารย์ที่ปรึกษาของผู้สำเร็จ การศึกษาจากแผนกวิชานิเทศศิลป์	87
6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในด้านบริบท (CONTEXT) เกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรในเรื่องวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จากความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา	89
7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในด้านบริบท (CONTEXT) เกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรในเรื่องโครงสร้างของหลักสูตรจาก ความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร	90
8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในด้านบริบท (CONTEXT) เกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรในเรื่องเนื้อหาของหลักสูตร จากความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา จากหลักสูตร	91
9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในด้านปัจจัยเบื้องต้น (INPUT) เกี่ยวกับความเหมาะสมของอาจารย์และนักศึกษาจากความคิดเห็นของ อาจารย์ นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร	92
10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในด้านกระบวนการ (PROCESS) เกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน ในหลักสูตร นิเทศศิลป์	98
11	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในด้าน(PROCESS) กระบวนการ เกี่ยวกับความเหมาะสมในด้านการวัดและประเมินผลของอาจารย์ในหลักสูตร นิเทศศิลป์ จากความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในด้านกระบวนการ (PROCESS) เกี่ยวกับความเหมาะสมในด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจากความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาหรืออาจารย์ที่ปรึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนิเทศศิลป์	100
13	ตารางแสดงการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan	179